

Vájislách – Uton hazafelé

Vájislách Hetiszakasz tartalma **וישלת**

Szakaszunkban — Vájislách (1Mózes 32:4–36:43.) — Jákob és népes családja úton van hazafelé. Útközben találkozik fivérével, Ézsauval, és egy drámai jelenetben kibékülnek, majd végleg elválnak útjaik. Útközben, hazafelé idős apjához, Izsákhhoz Kánaánba — történik a kínos epizód Schemben, ahol a helyi törzsfőnök fia megerőszakolja Jákob egyetlen lányát, Dinát, kinek két fivére, Simon és Lévi véres bosszút áll a helyi lakosságon. A szakasz Benjámín születésével és Ráchel halálával, valamint Ézsau és Edom nemzetségeinek és korabeli királyainak felsorolásával végződik.

Jákob 20 évi cháráni tartózkodást követően visszatér a **Szentföldre**, és anygali követeket küld **Ézsauhoz**, a kibékülés reményében. Hírnökei azonban, visszatérvén, azt jelentik, hogy bátyja **400** felfegyverzett emberével harcra készen közeledik. **Jákob** felkészül hát a harcra, imádkozik, és **Ézsau**nak hatalmas (**több száz juhból és másféle lábasjószágából álló**) ajándékot küld, hogy kiengesztelje. — **1Mózes 32:4–23.**

Aznap éjjel **Jákob** átviszi családját és jószágát a **Jábok** folyón; ő azonban hátramarad, és találkozik egy anygallal, aki **Ézsau** szellemét testesíti meg, és akivel hajnal hasadtáig tusakodik. **Jákobnak** kifícamodik a csípője, de győzelmet arat a mennyei teremtmény felett, aki az **Izrael** nevet adományozza neki; a név jelentése: „**aki győzedelmeskedik az isteni felett**”. — **1Mózes 32:5–32.**

Jákob és **Ézsau** találkoznak, megölelik, megcsókolják egymást, de aztán elválnak útjaik. **Jákob** megvásárol egy telket **Schem** közelében, melynek fejedelme — akit szintén **Schemnek** neveznek — elrabolja és meggyalázza **Jákob** lányát, **Dinát**. A lány bátyjai, **Simon** és

Lévi, miután csellel ráveszik a város férfi lakosait, hogy metéltessék körül magukat, a harmadik napon, amikor legkínzóbb a fájdalom, bosszúból lemészárolják a város összes férfiját. — **1Mózes 33–34.**

Jákob tovább utazik. **Ráchel** belehal második fiának, **Benjáminnak** a szülésébe, és egy út menti sírba temetik el, **Betlehem** közelében. **Reuvén** elveszti elsőszülöttségi jogát, mert belevatkozik abba, hogy atyja ágyasa, és nem **Lea** sátrába költözik. **Jákob** megérkezik **Hebronba** atyjához, **Izsákhhoz**, aki **180 éves** korában megtér őseihez (**Rebeka** már **Jákob** megérkezte előtt elhunyt). — **1Mózes 35.**

A hetiszakasz **Ézsau** feleségeinek, gyermekeinek és unokáinak részletes számbavételével fejeződik be, valamint **Széir** népének — akik között **Ézsau** megtelepedett — genealógiájával. — **1Mózes 36.**

שבת שלום

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FÜVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Otthon édes otthon

Valljuk be, mindannyiunknak a legjobb és legkényelmesebb otthon! Ahol levethetjük minden külső mázunkat, minden gondunkat, bajunkat magunk mögött hagyhatjuk, és szó szerint otthon érezhetjük magunkat.

Amikor úton vagyunk, a repülőn, a szállodában, vendégségben nem aggódunk, ha valami nem tökéletes körülöttünk, mert nem várjuk el, hogy minden 100%-os legyen. Tudjuk, hogy ez csak átmeneti helyzet. Otthon viszont arra törekszünk, hogy megteremtjük az ideális környezetet, hogy olyan legyen, amit szeretünk, ami teljesen az ízlésünknek megfelelő, a legszebb, a legjobb, amit csak képzelhetünk. Egyszer egy **hászid elment a Mezrics-i rabbihoz**, és látta, hogy az milyen szegénységben él. Nem bírta ki, hogy ne kérdezze meg, miért nem tesz valamit, hogy jobb körülményeket teremtsen magának? **A rabbi azt felelte, minek?** Ez úgyszintén csak átmeneti állapot, csak átutazóban vagyok itt. Majd, ha hazaérek, lesz csodálatos házam, otthonom, és minden szép és jó lesz nekem ... És jelentősegteljesen mutatott felfelé. Ő úgy gondolta, hogy az igazi otthona a szellemi világban van...

Tegyük fel magunknak őszintén a kérdést? Hol van a mi otthonunk? Az igazi? Mit jelent nekünk az otthon? Anyagi és szellemi értelemben egyaránt. Hányszor látunk olyan embert, akinek lakás, autó, mobiltelefon, kellékek terén mindig a legjobb van, a legdrágább, a legújabb modell. De ha **tfilint**, vagy **chanukiát**, vagy szent dolgokat kell venni, akkor már nem is olyan fontos neki, hogy a legjobb legyen belőle, beéri az egyszerű, olcsó megoldásokkal.

A **hetiszakaszban Jákov** már **20 évet** élt **Lábánnál**, mikor **hazaindul**. Az első üzenet, amit testvérének küld, az: „**Im Láván gárti**”, ami azt jelenti, **Lábánnál laktam**. Ugyanakkor ugyanezek a betűk, „**gárti**” = „**ger hajiti**” azt is jelentik, hogy **idegen voltam**, vagyis **idegen voltam Lábánnál**. Azt **üzeni Jákov**, hogy hiába voltam olyan sokat távol, hiába nősültem onnan, hiába minden, végig tudtam, és éreztem, hogy idegen vagyok, mert az **én otthonom az igazi otthonom csakis a szentföld**. Ő **úgy gondolta, a szentföld az otthona...**

Jákov ebben a szakaszban kap új nevet, és lesz belőle Izrael. Mi mindannyian, **Izrael népe, Izrael gyermekei vagyunk**. Tanuljuk meg **ősapánktól**: Még ha idegenben élünk is, ha sok minden köt is az anyagi világhoz, ha fontos is, hogy kényelmes, gazdag, sikeres stb. életet éljünk anyagi értelemben, mindig emlékezzünk rá, hol van az igazi otthonunk, és ragaszkodjunk a kapcsolatunkhoz a szellemi világgal, mert egyszer mindannyian hazatérünk majd.

Gut Sábesz

2025.12.05.-én Dr. Balázs Gábor az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem rektora az esti imádkozás keretében drósét mond a közönségnek. Mindenkit szeretettel várunk.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Rabbi Jonatan Sacks: Hazafelé

Miért Jákob népünk atyja, hitünk hőse? Mi vagyunk „**Jákob gyülekezete**”, „**Izrael fiai**”. Mégis **Ábrahám** volt az, aki elindította a zsidó utat, **Izsák**, aki hajlandó volt feláldozni magát, **József**, aki megmentette családját az éhínség éveiben, **Mózes**, aki kivezette a népet **Egyiptomból** és törvényeket adott neki. **Józsué** volt az, aki elvitte a népet az ígért földjére, **Dávid**, aki a **legnagyobb királya** lett, **Salamon**, aki felépítette a templomot, és a **próféták** az idők folyamán, akik **Isten** hangjává váltak.

A **Tórában Jákobról** szóló beszámoló úgy tűnik, hogy elmarad ezektől a többi élettől, legalábbis, ha szó szerint olvassuk a szöveget. Feszült a viszonya testvérével, **Ézsauval**, feleségeivel, **Ráchellel** és **Leával**, apósával, **Lábánnal**, valamint **három legidősebb gyermekével**, **Rúbennel**, **Simonnal** és **Lévi**-vel. Van, amikor úgy tűnik, hogy tele van félelemmel, máskor pedig nem teljesen őszintén cselekszik - vagy legalábbis úgy tűnik, hogy cselekszik -. A **fáraónak** adott válaszában ezt mondja magáról: „**Életem napjai kevesek és nehezek voltak**” (**1Mózes 47:9**). Ez kevesebb, mint amit egy hithőstől elvárunk.

Ezért van az, hogy a **Jákobról** alkotott képünk nagy része a **Midrás** - a **bölcsek** által megőrzött **szóbeli hagyomány** - lencséjén keresztül szűrődik. Ebben a hagyományban **Jákob** csupa jó, **Ézsau** csupa rossz. Ennek így kellett lennie - így érvelt **Zvi Hirsch Chajes** **rabbi** a **Midrás értelmezés** természetéről szóló esszéjében -, mert különben nehezen tudnánk a bibliai szövegből egyértelműen levonni a jó és a rossz, a jó és a rossz fogalmát. A **Tóra** kivételesen finom könyv, és a finom könyveket hajlamosak félreérteni. Ezért a szájhagyomány leegyszerűsítette: fekete-fehér a szürke árnyalatai helyett.

De talán még **Midrás** nélkül is megtalálhatjuk a választ - és erre a legjobb módszer, ha az utazás gondolatára gondolunk.

A **judaizmus** a **hitről**, mint **utazásról** szól. **Ábrahám** és **Sára utazásával kezdődik**, akik maguk mögött hagyják „**földjüket, szülőföldjüket és atyjuk házát**”, és egy ismeretlen cél felé utaznak, „**a földre, amelyet megmutatok neked**”.

A zsidó népet egy másik korban egy másik utazás határozza meg: **Mózes** és az izraeliták útja **Egyiptomból** a **sivatagon** át az **Ígért Földjére**. Ez az utazás litániává válik a **Parshat Masejben**: „**Elhagyták X-et, és tábort ütöttek Y-ban. Elhagyták Y-t, és tábort ütöttek Z-ben**”.

Zsidónak lenni annyi, mint mozogni, utazni, és csak ritkán, ha egyáltalán, letelepedni. **Mózes** figyelmezteti a népet a letelepedés és a **status quo** magától értetődővé tételének veszélyére, még magában **Izraelben** is:

„**Amikor már gyermekeid és unokáid vannak, és hosszú időre letelepedtél a földön, akkor lehet, hogy dekadens leszel.**” (**5Mózes 4:25**)

Rabbi Jonatan Sacks: Hazafelé

Ezért van az a szabály, hogy **Izraelnek** mindig emlékeznie kell a múltjára, soha nem szabad elfelejtenie az **egyiptomi rabszolgaság** éveit, soha nem szabad elfelejtenie **Szukot-kor**, hogy őseink egykor ideiglenes lakhelyeken éltek, soha nem szabad elfelejtenie, hogy a föld nem az övé - az **Istené** - és mi csupán **Isten gerim ve toshavimjaként**, „**jövevényként és vendégként**” (**3Mózes 25:23**) vagyunk ott.

Miért van ez így? Mert zsidónak lenni azt jelenti, hogy nem vagyunk teljesen otthon a világban. Zsidónak lenni azt jelenti, hogy az ég és a föld, a teremtés és a kinyilatkoztatás, a világ, amely van, és a világ, amelyet meg kell teremtenünk, a száműzetés és az otthon, valamint az emberi állapot egyetemessége és a zsidó identitás sajátossága közötti feszültségben élünk. A zsidók nem állnak meg, kivéve, amikor Isten előtt állnak. A világegyetem, a galaxisoktól a szubatomi részecskékig, állandó mozgásban van, és a zsidó lélek is.

Hiszünk abban, hogy a föld porának és **Isten** leheletének instabil kombinációja vagyunk, és ez arra szólít fel minket, hogy folyamatosan olyan döntéseket, választásokat hozzunk, amelyek révén olyan nagyra nőhetünk, mint az eszményeink, vagy ha rosszul döntünk, apró, ingerlékeny, apróságoktól megszállott lényekké zsugorodunk. Az élet, mint utazás azt jelenti, hogy minden nap arra törekszünk, hogy nagyobbak legyünk, mint előző nap voltunk, egyénileg és közösen.

Ha az utazás fogalma a zsidó élet központi metaforája, mi a különbség ebben a tekintetben Ábrahám, Izsák és Jákob között?

Ábrahám életét két utazás keretezi, mindkettő a **Lech lecha**, „**vállalj egy utazást**” kifejezést használja, egyszer az (**1Mózes 12-ben**), amikor azt mondták neki, hogy hagyja el földjét és atyai házát, a másik az (**1Mózes 22:2-ben**) **Izsák megkötözésekor**, amikor azt mondták neki: „**Vedd fiadat, az egyetlen fiút, akit szeretsz - Izsákot - és menj [lech lecha] Mórija vidékére**”.

Ábrahámban az a megindító, hogy megy, azonnal és kérdés nélkül, annak ellenére, hogy mindkét utazás emberi szempontból szívszorító. Az elsőben el kell hagynia az apját. A másodikban el kell engednie a fiát. Búcsút kell mondania a múltnak, és megkockáztatja, hogy búcsút mond a jövőnek. **Ábrahám tiszta hit**. Szereti **Istent**, és **teljesen megbízik benne**. Ezt a fajta hitet nem mindenki tudja elérni. Ez szinte emberfeletti.

Izsák ennek az ellentéte. Mintha **Ábrahám**, ismerte az érzelmi áldozatokat, amelyeket meg kellett hoznia, és tudva azt is, hogy **Izsák** milyen traumát érezhetett a Kötéskor, igyekszik megvédeni fiát, amennyire csak tőle telik. Gondoskodik arról, hogy **Izsák** ne hagyja el a **Szentföldet** (lásd **1Mózes 24:6** - ezért nem engedi **Ábrahám**, hogy elutazzon feleséget keresni). **Izsák** egyetlen utazása (a **filiszteusok földjére**, **1Mózes 26-ban**) korlátozott és helyi jellegű. **Izsák** élete rövid szünet az **Ábrahám** és **Jákob** által megtapasztalt

Rabbi Jonatan Sacks: Hazafelé

nomád élethez képest. **Jákob** ismét más. Őt az teszi egyedivé, hogy a legintenzívebb találkozásait **Istennel** - ezek a legdrámaibbak az egész **Teremtés könyvében** - az utazás közepén éli meg, egyedül, éjszaka, távol az otthonától, egyik veszélytől a másikba menekülve, **Ézsau** és **Lábán** között az odaúton, **Lábán** és **Ézsau** között a hazatéréskor.

Az első közepén a földről az égbe nyúló létra lángoló megvilágosodása, a fel- és leszálló angyalokkal, ami arra készíti, hogy ébredéskor azt mondja: „**Isten valóban itt van, de én nem tudtam. Ez bizonyára Isten háza, és ez a mennyország kapuja**” (**1Mózes 28:16-17**). A többi pátriárka közül senkinek, még **Mózesnek** sem volt ehhez hasonló látomása.

A **második**, a hetiszakaszunkban a kísérteties, rejtélyes birkózó mérkőzésen vesz részt az emberrel/**angyallal/istennel**, amely után sántít, de végleg átalakul - az egyetlen személy a Tórában, aki Istentől teljesen új nevet kap, **Izrael**, ami jelentheti azt is, hogy „**aki Istennel és emberrel birkózott**” vagy „**aki fejedelemmé [sar] vált Isten előtt**”.

Ami lenyűgöző, hogy **Jákob angyalokkal való találkozásait** ugyanazzal az igével írják le - פגע' - 'p-g-a, (**1Mózes 28:11 és 1Mózes 32:2**), ami azt jelenti, hogy „**véletlen találkozás**”, mintha **Jákobot** meglepetésként érte volna, ami nyilvánvalóan meg is történt. **Jákob** leglelkiasabb pillanatai azok, amelyeket nem tervezett. Más dolgokra gondolt, arra, amit maga mögött hagyott, és arra, ami előtte állt. Őt úgy mond „**meglepte Isten**”.

Jákob olyan valaki, akivel azonosulni tudunk. Nem mindenki törekedhet egy **Ábrahám** szerető hitére és teljes bizalmára, vagy egy **Izsák** magányosságára. De **Jákob** olyasvalaki, akit megértünk. Át tudjuk érezni a félelmét, megértjük a családjában tapasztalható feszültségek miatti fájdalmát, és együtt tudunk érezni a nyugodt és békés élet utáni mély-séges vágyakozásával (**a Bölcsek azt mondják a jövő heti parasában nyitószavaival kapcsolatban, hogy „Jákob arra vágyott, hogy békében éljen, de azonnal belekerült József gondjaiba”**).

A lényeg nem csupán az, hogy **Jákob** a pátriárkák közül a legemberibb, hanem az, hogy kétségbeesésének mélységeiben a lelkiség legnagyobb magasságaiba emelkedik. **Ő** az az **ember**, aki **angyalokkal találkozik**. **Ő** az az **ember**, akit **Isten meglep**. **Ő** az, aki éppen azokban a pillanatokban, amikor a legmagányosabbnak érzi magát, felfedezi, hogy nincs egyedül, hogy **Isten vele van**, hogy **angyalok kísérik**.

Jákob üzenete meghatározza a zsidó létet. A mi sorsunk az utazás. Mi vagyunk a nyughatatlan nép. Ritkák és rövidek voltak a békés időszakok. De az éjszaka sötétjében a hit olyan ereje emelt fel bennünket, amelyről nem is tudtuk, hogy van, és olyan angyalok vettek körül, akikről nem is tudtuk, hogy ott vannak. Ha **Jákob** útját járjuk, mi is meglepődhetünk **Istentől**.

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR LXXVIX. RÉSZ

2. fejezet Szombatszégés életveszély esetén „...és él általuk”

1.§. Az összes többi parancsolathoz hasonlóan, a szombat törvényeit is felfüggesztik életveszély esetén. Következésképp, az adott helység szakavatott orvosa által adott utasításoknak megfelelően minden szükséges teendőt elvégezhetünk az életveszélyben lévő beteg megmentése érdekében.

Ha kétséges, hogy valakinek az érdekében valóban meg kell-e szegni a szombat törvényeit, vagy ha egy orvos szerint, meg kell szegni a szombat törvényeit, egy másik orvos pedig ezt nem tartja szükségesnek, akkor meg kell szegni a szombat törvényeit, mert a szombat törvényeit még esetleges életveszélyben is fel kell függeszteni.

2.§. Ha az orvosok egy szombati napon előírják, hogy valakit nyolc napig kezelni kell. Ilyenkor nem mondjuk, hogy meg kell várni az estét, hogy az illető érdekében ne kelljen két szombatot megszegni, hanem azonnal, még szombaton meg kell kezdeni a kezelést, még ha a beteg érdekében száz szombatot kell is megszegni. Amíg valaki életveszélyes állapotban van – vagy egyáltalán fölmerül az életveszély lehetősége – és kezelésre van szüksége, a szombatot meg kell szegni az érdekében. Lám-pást lehet gyűjtani, illetve el lehet oltani az érdekében. Állatokat le lehet vágni az érdekében, sütni-főzni lehet az érdekében, vizet lehet melegíteni neki, akár ivás, akár fürdés céljára. Az általános elv az, hogy az életveszélyes állapotban lévő beteg szükségleteit illetően a szombat hétköznapiaknak tekintendő.

3.§. Ilyen kezelést nem nyújthat se nemzsidó, se gyermek, se szolga, se nő, nehogy komolytalannak tekintsék a szombatot, hanem **Izrael vezetőinek és a bölcseknek** kell nyújtaniuk.

Az életveszélyben lévő beteg érdekében nem szabad habozni, hogy áthágjuk-e a szombat törvényeit, ahogyan az írva van: „**Melyeket, ha megtesz az ember, és él általuk**” – és nem azért teszi meg, hogy meghaljon általuk.

Ez arra tanít minket, hogy a **Tóra törvényei** nem kegyetlenséget vagy felesleges szigorúságot hoznak a világra, hanem könyörületet, kedvességet és békét. Ami pedig azokat a hitetleneket illeti [mint például a karaiták és a cedukok akik nem fogadják el a Bölcsek értelmezését a Tórához és], akik azt mondják, hogy az ilyen kezelés szombatszégésnek számít, és ezért tilos, azokra vonatkoz-tathatjuk a verset: „**[Büntetésül] Adtam nekik törvényeket, amelyek nem jók, és rendeleteket, amelyek által nem élnek.**”

A nem halálos beteg kezelése szombaton

...9. §. Amikor betegnek főznek szombaton, és a beteg meghagy belőle valamit, egészséges ember nem eheti meg a maradékot, nehogy emiatt többet főzzenek.

Ha azonban egy beteg részére állatot vágnak szombaton, akkor az egészséges személy vehet magának az állat nyers húsából, mivel ebben az esetben nem áll fen a veszélye, hogy az egészséges ember érdekében gyarapítják a munkát. Ugyanez érvényes más hasonló helyzetekre.

1.§. Ha a beteg nincs életveszélyben, minden szükségletéről egy nemzsidónak kell gondoskodnia.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP

NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGY FUVAROS UTCAI ZSINAGÓGA

IMAREND

DECEMBER 1. – 31. KÖZÖTT

K I S Z L É V T É V É T	11.	1.	hétfő		7,00	16,00
	12.	2.	kedd		7,00	16,00
	13.	3.	szerda		7,00	16,00
	14.	4.	csütörtök		7,00	16,00
	15.	5.	péntek	♫:15,35	7,00	16,00
	16.	6.	szombat	VÁJISLÁCH Vége: 16,45	8,00	15,30
	17.	7.	vasárnap		8,00	16,00
	18.	8.	hétfő		7,00	16,00
	19.	9.	kedd		7,00	16,00
	20.	10.	szerda		7,00	16,00
	21.	11.	csütörtök		7,00	16,00
	22.	12.	péntek	♫:15,34	7,00	16,00
	23.	13.	szombat	VÁJÉSEV Újhold hirdetés Vége: 16,47	8,00	15,30
	24.	14.	vasárnap	Este: Első Chanuka gyertya meggyújtása	8,00	16,00
	25.	15.	hétfő	Chanuka 1. nap	7,00	16,00
	26.	16.	kedd	Chanuka 2. nap	7,00	16,00
	27.	17.	szerda	Chanuka 3. nap	7,00	16,00
	28.	18.	csütörtök	Chanuka 4. nap	7,00	16,00
	29.	19.	péntek	Chanuka 5. Nap ♫:15,36	7,00	15,30
	30.	20.	szombat	Chanuka 6. nap MIKÉC Újhold 1. Vége: 16,49	8,00	15,30
	1.	21.	vasárnap	Chanuka 7. nap Újhold 2.	8,00	16,00
	2.	22.	hétfő	Chanuka 8. nap	7,00	16,00
	3.	23.	kedd		7,00	16,00
	4.	24.	szerda		8,00	16,00
	5.	25.	csütörtök		8,00	16,00
	6.	26.	péntek	♫:15,40	8,00	16,00
	7.	27.	szombat	VÁJIGÁS Vége: 16,52	8,00	15,30
	8.	28.	vasárnap		8,00	16,00
	9.	29.	hétfő		7,00	16,00
	10.	30.	kedd	Tévét 10. Böjtnap Böjt vége: 16.37	7,00	16,00
	11.	31.	szerda		7,00	16,00

Ismeretlen zsidók nyomában CVIII. Vida Jenő Joakim

Vida Jenő, Vida Jenő Joakim, született Weil (Budapest, 1872. augusztus 30. – Auschwitz, 1945. március) nagytőkés, iparvállalati vezérigazgató.

Szegény zsidó családból származott, apja Weil Dávid, anyja Schulhof Berta. Kereskedőnek készült, elvégezte a budapesti kereskedelmi akadémiát, és mint gyakornok kezdte pályáját a Grünwald és társa szeszgyárnál, melynek megbízásából gyakran járt keleten piacot teremteni a magyar szeszgyártásnak.

1897-ben a Magyar Általános Kőszénbányához (MÁK) került, mint intéző. Rövidesen cégvezető, majd igazgató lett, 1914-ben pedig vezérigazgató. A felszámolás előtt álló MÁK-ot átszervezte és hatalmas iparvállalattá fejlesztette. A háború alatt az Országos Szénbizottság és a Központi Árvizsgáló Bizottság tagja volt. 1918-ban a MÁK érdekkörébe vonta az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rt.-t. Jelentős tőkét fordított az első világháború utáni években felfedezett dunántúli bauxittelepek feltárására

és a bauxit hazai feldolgozására. Felsőgallán alumíniumkohót helyezettett üzembe. Igazgatósági tagja a GYOSZ-nak, az Országos Iparegyesületnek, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának és elnöke a Cementgyárak Országos Szövetségének. Komárom és Esztergom k.e.e. vármegye törvényhatósági bizottsági tagja. 10 millió pengős vagyonával az első helyen állt a nagyvállalatok vezetői között.

Vida a maga erejéből emelkedett fel a „kis zsidók” sorából, hallatlan tehetsége, kereskedői, vállalatalapítói éleslátása tette csoportjának utolsó „self-made manjévé”. A zsidó hitközségi életben is élénken vett részt, elnöke volt a budapesti Zsidó Fiúárvaháznak. Neje Krishaber Irén volt.

Szoros kapcsolatok fűzték a Magyar Általános Hitelbankhoz, az Alumíniumérc Bánya és Ipar Rt.-hoz és sok más iparvállalathoz. A nagytőke oldaláról támogatta a rendszer politikai vezetőit. Gazdasági főtanácsossá, majd 1928-ban a magyar felsőház örökös tagjává nevezték ki. Horthy Miklós szűkebb köréhez tartozott. A kormányzó körével való kapcsolata olyan szoros volt, hogy az őt zsidó származású képviselő között volt, aki a Horthyra nehezítő német tiltakozás ellenére még 1943-ban is a felsőház pénzügyi bizottságának tagja maradt (Vida mellett ezek: báró Kornfeld Móricz, báró Ullmann György, ifj. Chorin Ferenc és Egry Aurél).

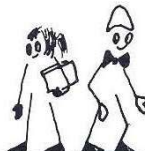
Az ország német megszállása után a Gestapo elfogta. Budai villájába Otto Winkelmann SS-tábornok szállásolta el magát, Vida Jenőt pedig Auschwitzba deportálták, ahol végelgyengülésben, a koncentrációs tábor felszabadítása után halt meg.

Forrás: (wikipedia)

Raj Tamás: Héber nyelvkönyv kezdőknek XXXV. rész

HOVA?

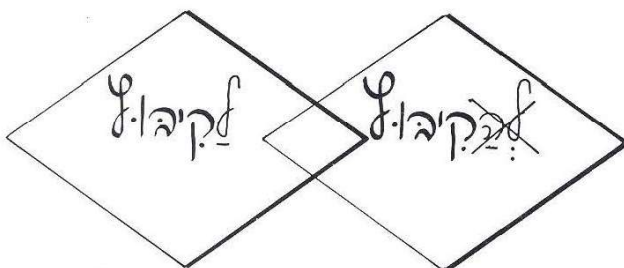
האלף

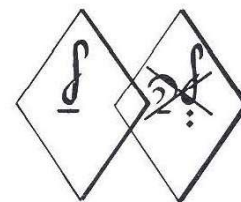
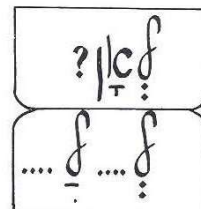
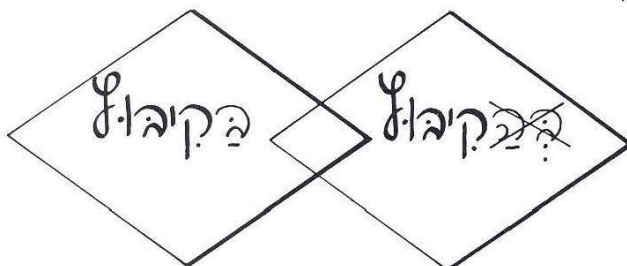
אסתר: יוסי, אלן אתה האלף?
יוסי: אני האלף עתה אתה האלף?
אסתר: לא, אני האלף עתה אתה האלף?
יוסי: עכשיו אתה האלף עתה אתה האלף?
אסתר: לא.
יוסי: אלן היא האלף?
אסתר: היא האלף עתה. היא לא אתה עתה.

MEGKÜLÖNBÖZTETŐ
GYAKORLATOK

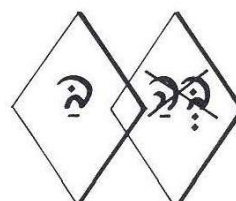
האלף האלף האלף האלף.
האלף האלף האלף האלף.

האלף האלף האלף האלף.
האלף האלף האלף האלף.

A névelőt és
ezt a két szócskát
mindig összevon-
juk!

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

RECEPT-TÁR

Édesburgonyás spenótos tészta

Az az étel gyakorlatilag úgy született meg, hogy elkezdtem összedobálni az alapanyagokat, amik megmaradtak a hűtőben. Higgyetek nekem, néha az ilyen főzésekből készülnek a legjobb dolgok, mint például ez a paradicsomos, édesburgonyás tészta!

Hozzávalók: 2 főre

- 1 db édesburgonya (200 g/db)
- 5 ek olaj
- 1 fej vöröshagyma (130 g/fej)
- 3 gerezd fokhagyma
- 250 g darált marhahús
- 2 ek paradicsompüré
- 150 ml passata (passzírozott paradicsom)
- 1 szál rozmaring
- 5 szál kakukkfű
- só, bors
- 200 ml alaplé
- 80 g bébispenót
- 180 g penne

Elkészítés:

Az édesburgonyás-spenótos tészta első lépéseként az édesburgonyát kisebb kockákra vágjuk, egy tepsibe szórjuk, sózzuk, borsozzuk, és meglocsoljuk 2-3 ek olajjal. Betoljuk 180 fokra előmelegített sütőbe kb. 30 percre.

A maradék olajat egy serpenyőben felmelegítjük, és üvegesre pároljuk rajta az apróra vágott vörös- és fokhagymát. Ezután mehet rá a darált hús, a paradicsompüré és a passata, majd ezeket is átpirítjuk. Hozzáadjuk a rozmaring- és kakukkfűágakat, sózzuk, borsozzuk és felöntjük az alapléval vagy vízzel. Így főzzük a ragut, közepesen alacsonyabb lángon kb. 1,5 órán át. Ha el-

főtt a leve, alapléval vagy vízzel pótoljuk.

Mikor szép ragus az állaga, beledobjuk a megsült édesburgonya-kockákat, és a bébispenótot is beledobjuk. A tésztát a csomagoláson jelzett utasítás alapján kifőzzük, beforgatjuk a raguba, és már tálalhatjuk is az ételt!

Forrás: (streetkitchen)

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

K	A POÉN 1. RÉSZÉ	KÉTSZE- MÉLYES KÁRTYA- JÁTÉK	UGAT EGYET A KUTYA	MÁJ- SZELETI	NÉMÁN LERŐI	TENGERI RAGA- DOZÓ EL		RÓMAI 100-AS VISÍTOZIK
ÁTCSE- RÉLES								
VESSZŐ- KOSÁR				SÓS RÚD				
				ÍTALTÓL MÁMOROS				
VATIKÁNI AUTÓK JELZÉSE					NEM LÁT			
FÉNYMÁZ					ZÁSZLÓ SZÉLEI			
TÖRME- LÉKES ÜLEDÉKES KÖZET						ÖRTO- RÖVIDEN		
ÁLLATOT VÍZZEL ELLÁTÓ ELVÁRÁS						CSENDES DONI	RÉSZ TÖREDÉK	
					BÚZA- SZEM			
					LEL			
ITT, AZ ELEJÉNI		ÁZSIAI NÉP						
AMPER, RÖVIDEN		EGYHÁZI VEZETŐ				GYŰ- MÖLCSÖT HOZ A FA	ÉHES ÁLLATOT ELLÁTÓ	ENERGIA, RÖVIDEN
KÖZPONT- BAN ÁLLI			TORKUNK RÉSZE				A POÉN 2. RÉSZÉ	CÉG TAGJAI
			BILLEN- TŐ				ZENDÜL	DÁNY HATÁRAI
HÁTRÁL- TAT					A VÍZBE MÁRT			
SZÜLŐI MIVOLT					TEAHÁZI TÁNCOSNŐ			
A MÁV ÜGYFELE					ARÁNY			
					DURVÁN CIBÁL			A -BE RAGPÁRJA
			ÉLŐ, MEGLÉVŐ					HARANGOT KONDÍT
			PIPERE- MÁRKA					HORNÝOL
FÉLIG UNI A CSODÁL- KOZÁS SZAVA		A CINK VEGYJELE		MINTA, VÁZLAT			ÖN, RÉGISEN	HITEL
		MEGSZA- BOTT		A PINCÉBE			PARLAG- FÖLD	
SAJTÓ- TERMÉK						A PUSKA- LÖVÉS HANGJA		LITER, RÖVIDEN
						AROMA		PÉNZ- INTÉZET
KEZ- DETTŐL FOGVA					ÁLLÓVÍZ PARTJAI		KISSÉ JEGESI	TÁBOR- BAN VANI
					TARTÓSL- TÓ OLDAT		BÁRÁNY- KA	FÉLREVE- ZETHETŐ
ROSSZ MINŐSÉ- GŰ BOR				MUNKA- SZÜNET				
				ALBÁN PÉNZNEM				
NYÍLÁS BELSEJEI			LÓDULJI			NŐI NÉV MELLÉK- NÉV, RÖVIDEN		
KÖLTE- MÉNY			ISMÉTELT TILTÁS					
				DURVÁN TOVAÓZ			RIKI...- TÉVI	
				SIEMENS, RÖVIDEN			KÖTŐSZÓ	
YAGY, RÖVIDEN	T							VOLT, RÖVIDEN
								K ?

IMÁIDŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2025. Dec. 05. – 2025. Dec. 12.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
05. péntek	7:00	16:00
06. szombat	8:00	15:30
07. vasárnap	8:00	16:00
08. hétfő	7:00	16:00
09. kedd	7:00	16:00
10. szerda	7:00	16:00
11. csütörtök	7:00	16:00
12. péntek	7:00	16:00

A 613 PARANCSOLAT

LXXI.

„A Jeruzsálemi
zarándoklás pa-
rancsolata”

„Három ünne-
pet tarts meg
nekem
évente...”

(2Mózes 23:14)

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
05. péntek	15:35	06. szombat	16:45
12. péntek	15:34	13. szombat	16:47

Poén sarok

- Mi a neve az indián temetőnek?
- ???
- Tolltartó.

**Mendel Márton előjáró úr tartott járze-
itot az édesanya emlékére. A reggeli
ima után tikunon látta vendégül a jelen-
lévőket.**

**Ziber József előjáró úr járzeitot tartott
testvére után, és a reggeli imádkozás
befejeztével tikunon látta vendégül a
körzet tagjait.**

**2025.12.05.-én Dr. Balázs Gábor az Or-
szágos Rabbiképző Zsidó Egyetem rek-
tora az esti imádkozás keretében drósét
mond a közösségnek. Mindenkit szere-
tettel várunk.**

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendez-
vényeire várjuk kilélek tagjait.
Várjuk tagjaink szíves megje-
lenését és ötleteiket, melyek-
kel segítik a klub működését.
Következő klubrendezvényt
december 10.-én, szerdán
délelőtt 10:00 órától tartjuk a
földszinti klubteremben.

Nagy Fuváros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuváros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla